

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Izdajatelj: sigov-ca Ref. št. dokumenta: 001-75/2016/4
Številka certifikata: ac 98 01 72 Čas podpisa: 08:56, 27.06.2016
Potek veljavnosti: 13.05.2020 Podpisnik: Maja Makovec Brenčič

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00
F: 01 400 53 21

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Šubičeva 4
1000 LJUBLJANA

dr. Milan Brglez
PRESEDNIK

REPUBLIKA SLOVENIJA - DRŽAVNI ZBOR	
Prejeto:	27-06-2016
Sira:	020-07/16-727/3
Povzval:	602-05/16-5
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

Številka: 001-75/2016/4
Datum: 24.6.2016

ZADEVA: **Odgovor na pisno poslansko vprašanje**
ZVEZA: **Vaš dopis št. 020-07/16-0727/2 z dne 7.6.2016**

Spoštovani!

V prilogi pošljamo odgovor na pisno poslansko vprašanje, ki ga je na ministrico za izobraževanje, znanost in šport naslovila poslanka Državnega zbora Jelka Godec, v zvezi z nacionalnim preverjanjem znanja.

S spoštovanjem,

dr. Maja Makovec Brenčič
MINISTRICA

Vročiti:

- Naslovníku – gp@dz-rs.si – po elektronski pošti

Odgovor ministrice za izobraževanje, znanost in šport na pisno poslansko vprašanje Jelke Godec

Poslanka Državnega zbora Republike Slovenije, Jelka Godec, je na ministrico za izobraževanje, znanost in šport, dr. Majo Makovec Brenčič, naslovila vprašanje v zvezi z nacionalnim preverjanjem znanja.

Ministrstvo na posamezna vprašanja odgovarja:

- 1. Država vsakoletno samo za nacionalne preizkuse nameni 500.000 EUR. Od tega je dobra tretjina namenjena za delovanje 18-ih različnih komisij. Kako komentirate dejstvo, da ob tako velikem znesku in zagotavljenem kadru pride do tako površnih in malomarnih napak? Kako se lahko napake iz leta v leto ponavljajo, ali to pomeni da se na njih ne odzivate?*

Celotna sredstva, namenjena za NPZ, Državni izpitni center porabi za pripravo (sestava testov, lekture, prevodi, podpora pri vrednotenju, zunanje strokovno pregledovanje, programske rešitve za e-vrednotenje), izvedbo (tisk, distribucijo, rezanje preizkusov, skeniranje ipd.) in analize sto tisoč preizkusov znanja učencev 6. in 9. razreda iz vseh osnovnih šol v Sloveniji, kar znese manj kot 4,7 evra na predmetni preizkus za osnovnošolca.

Člani predmetnih komisij so strokovnjaki posameznega področja in svoje delo opravljajo kvalitetno in odgovorno. Sedem oz. osemčlanske predmetne komisije (SLO, MAT, tuj jezik) pripravljajo preizkuse znanja za 6. in 9. razred. Pri tem opravijo veliko strokovnega dela in žal, se kdaj v času priprave zgodijo tudi napake. Enako velja tudi za delavce Državnega izpitnega centra in naše zunanje sodelavce (prevajalce, lektorje, strokovnjake za pripravo povečav za učence s posebnimi potrebami ipd.). Napake, do katerih prihaja, niso enake. Enkrat se zgodijo pri enem, drugič pri drugem predmetu. Napake so različnih vrst: strokovne (pri pripravi testov, pri prevodih) ali tehnične (npr. napake pri tisku, pri oblikovanju testov, pri pripravi povečav). Po vsaki ugotovljeni napaki je opravljena temeljita analiza, s katero se ugotovi vzrok zanjo. Vedno se razreši tako, da so vsi učenci ovrednoteni po istih navodilih in kriterijih, tako da nihče ni oškodovan.

Po uveljavljenih konceptih kakovosti se pri NPZ-ju napak ne skriva. Poleg obravnave napak v predmetnih komisijah, ki pripravljajo gradivo za preverjanja, se o njih vedno razpravlja na Državni komisiji za vodenje NPZ-ja, kar je razvidno iz zapisnikov. Komisija razpravlja o vsaki napaki, poda svoje mnenje in tudi člani predmetnih komisij evalvirajo vse dogodke, da bi se podobnim napakam poskušali izogniti v prihodnje.

- 2. Ali je ministrstvo z novice o napakah že uradno seznanjeno in če ne, zakaj ne? Kdo bo nosil odgovornost za nastale napake in kaj nameravate storiti v prihodnje, da do napak ne bo prihajalo?*

Ministrstvo je o napakah v preizkusih znanja za NPZ vsako leto sproti seznanjeno, saj sta v Državni komisiji za vodenje NPZ-ja v osnovni šoli med člani dva predstavnika Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

V zvezi z letošnjo napako pri matematiki v 6. razredu je bila kronologija obveščanja sledeča: Predmetna komisija za matematiko je že na dan pisanja, 4. 5. 2016, v svojem izžrebanem preizkusu za 6. razred opazila napako pri 5. nalogi, in sicer pri postavkah 5.a.2 in 5.b.2, ter ugotovila, da bi lahko matematični zapis učencem 6. razreda povzročal težave pri reševanju. Predmetna komisija za matematiko je predlagala, da bo navedeni postavki 5. naloge izključila iz vrednotenja. V postopku moderacije Navodil za vrednotenje so bili s to spremembo seznanjeni pomočniki glavnega ocenjevalca (50 učiteljev), ki so soglasno potrdili predlagano rešitev. Učitelji matematike na vseh osnovnih šolah v Sloveniji, ki so vrednotili preizkuse 6. razreda, so bili, v skladu s pravili, seznanjeni z rešitvijo prvi dan vrednotenja (12. 5. 2016), ko so bila objavljena moderirana Navodila za vrednotenje. Postopki v primeru napake v gradivu za preizkuse znanja so že vrsto let ustaljeni in tudi zato po začetku vrednotenja ni bilo več nobenega odziva učiteljev

matematike iz vseh osnovnih šol v Sloveniji. O vsem tem je 17. 5. 2016 odločala tudi Državna komisija za vodenje NPZ-ja v osnovni šoli. Člani komisije so tudi podprli predlagano rešitev. Ker v celotnem rednem postopku ni bilo zaznati izjemnosti dogodka, Državni izpitni center ministrstva o dogodku ni posebej obveščal. Podrobno vsebinsko poročilo o nastalem zapletu pri NPZ-ju iz matematike v 6. razredu osnovne šole je bilo z Državnega izpitnega centra na ministrstvo uradno posredovano 27. 5. 2016.

3. *Kakšna je smiselnost nacionalnega preizkusa znanja, glede na to da so rezultati zgolj informativni? Prav za ugotovitev smiselnosti NPZ naj bi bila na vašem ministrstvu ustanovljena tudi delovna skupina, zato me zanima, do kakšnih ugotovitev je prišla? Ali morda pripravljate kakšne spremembe na tem področju?*

V Evropi je zelo malo držav, ki v osnovnih šolah nimajo določene oblike standardiziranega nacionalnega preverjanja znanja (European Commission/EACEA/Eurydice, 2012: 27; EACEA/Eurydice, 2009: 25). Poleg povratne informacije za učence in starše se rezultati uporabljajo za spremljanje izobraževalnega sistema v državi. V polovici od 35 držav v Evropi je glavni namen preverjanja podelitev spričeval oziroma dosežki tako ali drugače vplivajo na učenčevo nadaljnje izobraževanje. V skoraj polovici držav članic OECD in partnerskih državah se osnovna šola oz. nižja srednja šola (ISCDE 2) zaključi s centraliziranim zunanji izpitom (OECD 2013: 413-414). Sekundarne raziskave, opravljene na rezultatih PISE, kažejo, da imajo učenci v državah s sistemom zunanjih izpitov na osnovi kurikula ob koncu šolanja boljše znanje kakor v državah z internimi zaključki. (OECD, 2010: 27).

(Vir: European Commission/EACEA/Eurydice (2012). *Developing Key Competences at School in Europe: Challenges and Opportunities for Policy. Eurydice Report.* Luxembourg: Publications Office of the European Union. EACEA/Eurydice (2009). *National Testing of Pupils in Europe: Objectives, Organisation and Use of Results, Brussels, http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/109EN.pdf*, accessed 5 April 2015. OECD (2013), *PISA 2012 Results: What Makes Schools Successful? Resources, Policies and Practices (Volume IV), PISA* OECD Publishing. OECD (2010), *PISA 2009 Results: What Makes a School Successful? – Resources, Policies and Practices (Volume IV) <http://dx.doi.org/10.1787/9789264091559-en>* str. 27).

Sedanja funkcija NPZ-ja je formativna, kar pomeni, da učenec ne dobi ocene, pač pa dobi informacijo, kakšen je njegov dosežek v primerjavi s sošolci oziroma z vrstniki na njegovi šoli in v primerjavi z državnim povprečjem. Temeljni smisel NPZ-ja je, da vsi skupaj – učenke in učenci s starši, učitelji, ravnatelji in drugi strokovni delavci šole, pa tudi na ravni celotnega sistema vzgoje in izobraževanja preverimo, kako uspešni smo pri doseganju ciljev in standardov znanja, določenih z učnimi načrti, in na tej podlagi ustrezno načrtujemo nadaljnje vzgojno-izobraževalno delo. Dosežek posameznega učenca pri NPZ-ju njemu, njegovim staršem in tudi učiteljem omogoča predvsem dodatno informacijo, na podlagi katere lahko bolje spremljajo šolsko delo (npr. katere vsebine učnega načrta obvlada slabše, katera so njegova močna področja glede na vsebino vsakoletnega preizkusa in v primerjavi z vrstniki v državi).

Podatki o dosežkih učencev pri NPZ-ju v 9. razredu se uporabljajo tudi za spremljanje napredka v srednjih šolah, ki se zaključijo s splošno in poklicno matura. Srednje šole imajo na razpolago orodje za izračune dodane vrednosti izobraževanja v srednji šoli, kjer se spremlja napredek dijaka ob dosežku na maturi, glede na njegov dosežek pri NPZ-ju v 9. razredu, ko se učenec vpiše v 1. letnik srednje šole. Takšno orodje za kakovost je v srednjih šolah dobro sprejeto.

Ministrstvo in SVIZ sta v mesecu aprilu 2015 podpisala Dogovor o določitvi meril in kriterijev za plačilo vrednotenja preizkusov iz nacionalnega preverjanja znanja v šolskem letu 2014/2015, ki je učiteljem omogočilo dodatno plačilo vrednotenja preizkusov NPZ.

Med drugim pa je v 5. členu zapisano tudi, da bo »ministrstvo po podpisu tega dogovora pričelo postopke za pripravo analize izvajanja NPZ in z vsemi deležniki pričelo strokovno razpravo o nadaljnjem razvoju NPZ (koncept, način izvedbe, uporabi rezultatov in analiz, vrednotenju,...)«. MIZŠ je sledilo določilom zgoraj navedenega dogovora in v mesecu septembru 2015 odprlo javno razpravo na temo izvajanja NPZ. Sočasno je bil na strani SIO odprt tudi forum. Glede na obvezo ministrstva iz aprila 2015 podpisanega Dogovora o določitvi meril in kriterijev za plačilo

vrednotenja preizkusov iz nacionalnega preverjanja znanja v šolskem letu 2014/2015, kjer 5. člen določa, da mora MIZŠ analizo izvajanja NPZ pripraviti najkasneje do konca šolskega leta 2015/16, je MIZŠ na podlagi poudarkov znotraj foruma ter izsledkov Anketnega vprašalnika za ravnatelje osnovnih šol – Poročilo o izvedbi NPZ 2014/2015, ki ga je avgusta 2015 objavil Državni izpitni center, oblikovalo predloga dveh modelov nacionalnega preverjanja znanja, ki sta bila s strani različnih deležnikov (delovne skupine na MIZŠ, ravnatelji, starši ter SVIZ-om) večkrat obravnavana in prediskutirana.

Na osnovi omenjenih dejstev je delovna skupina na MIZŠ oblikovala model nacionalnega preverjanja znanja, ki predvideva določene spremembe. Le te bodo v kratkem predstavljene na tiskovni konferenci.